

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta (HE 25/2023 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- erityisasiantuntija Emmi Simonen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Sara Vänttinen, liikenne- ja viestintäministeriö
- erityisasiantuntija Kari Hämäläinen, oikeusministeriö
- yksikön päällikkö Timo Makkonen, oikeusministeriö
- budjettineuvos Kati Jussila, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Irene Keskihannu, Liikenne- ja viestintävirasto
- erityisasiantuntija Jussi Pääkkönen, Kilpailu- ja kuluttajavirasto
- toimitusjohtaja Tero Lausala, Autoalan Keskusliitto ry
- toimitusjohtaja Tero Kallio, Autotuoajat ja -teollisuus ry
- toiminnanjohtaja Antti Grönlund, Etanoliautoilijat ry
- edunvalvontajohtaja Ari Herrala, Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry
- laki- ja neuvontapalveluiden päällikkö Jenni Salonen, Suomen Taksiliitto ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Suomen ympäristökeskus
- Helen Oy
- StepOne Tech Oy
- Autoliitto ry
- Logistiikkayritysten Liitto ry
- Palvelualojen työnantajat PALTA ry
- Suomen Biokierto ja Biokaasu ry
- Suomen Kaasuyhdistys ry

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

- Sähköinen liikenne ry
- Älykkään liikenteen verkosto - ITS Finland ry

Valiokunta on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:

- Teknologiateollisuus ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annettua lakia. Lakia ehdotetaan muutettavaksi vastaamaan EU:n valtiontukilainsäädännön muutoksia. Esityksen mukaan sähkökäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintatukia myönnettäisiin jatkossa niin kutsutun yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen ja kaasukäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintatukia niin kutsutun de minimis -asetuksen nojalla.

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi vetykäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintatukia koskeva sääntely. Esitys perustuu eduskunnan lausumaan, jonka mukaan vedyn edistämiseen yhtenä liikenteen käyttövoimana etsitään jatkossa toimivia ja tehokkaita ohjauskeinoja sekä kansallisesti että EU-tasolla. Lisäksi lakia ehdotetaan yksinkertaistettavaksi muun muassa kumoamalla täys-sähköauton hankintatukia ja henkilöautojen muuntotukia koskevaa sääntelyä, sillä niiden hakuaika on päättynyt vuoden 2022 lopussa. Samalla lain nimikkeestä ehdotetaan poistettavaksi viittaukset ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla muuntamisen tukemiseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 2023 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Yleistä

(1) Esityksessä ehdotetaan kansalliseen sääntelyyn muutoksia EU:n valtiontukisääntelyyn tehdyistä muutoksista johtuen. Lisäksi laista ehdotetaan poistettavaksi sellaisia ajoneuvojen hankintaan ja muuntamiseen liittyviä tukimuotoja, joiden hakuaika on päättynyt ja joihin ei ole käytettävissä uutta määrärahaa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan tukisääntelyssä yhtenä keskeisenä lähtökohtana on pidetty sitä, että valtion tuilla edistetään liikenteen puhtaampien käyttövoimien yleistymistä kehityksen alkuvaiheissa. Esitys liittyy valtion vuoden 2023 toiseen lisätalousarvioesitykseen ja esityksellä ei ole valtion menoja lisääviä vaikutuksia.

Valtiontuet vähäpäästöisen liikenteen edistämisessä

(2) Valiokunta pitää ajoneuvokannan uudistumista vähäpäästöisemmäksi erittäin tärkeänä ja valtiontukia yhtenä keskeisenä kannustimena tässä kehityksessä. Asiantuntijakuulemisessa on

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

tuotu esille runsaasti toiveita muun muassa tukien ja hankittavien ajoneuvojen enimmäismäärien nostamisesta.

(3) Valiokunta pitää kansalaisten sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumista tärkeänä hankinta- ja muuntotukia koskevia ratkaisuja tehtäessä. Asiantuntijakuulemisessa muun muassa aiempaa kaasu- ja etanolikonversioiden tukemista on pidetty sosiaalista oikeudenmukaisuutta edistävänä toimenpiteenä. Valiokunta katsoo, että vedyn liikennekäytön yleistymiseksi on hyvä, että lakiin ehdotetaan hankintatukea vetykäyttöisten paketti- ja kuorma-autojen hankintaan.

(4) Valiokunta pitää hallituksen esitystä tässä vaiheessa tarpeellisena ja puoltaa esityksen hyväksymistä jäljempänä yksityiskohtaisissa perusteluissa yksilöidyn muutoksin. Valiokunta kuitenkin katsoo, että hankinta- ja muuntotukia koskevassa sääntelyssä voisi olla jatkossa tarkoituksenmukaista säilyttää eri tukivaihtoehtoja lain tasolla siitäkin huolimatta, että uusia määrärahoja ei ole toistaiseksi käytettävissä. Eri vaihtoehtojen säilyttäminen lainsäädännössä helpottaisi tukien uudelleen käyttöönottoa, mikäli määrärahoja on myöhemmin taas käytettävissä ja mikäli tukien myöntäminen katsotaan myöhemmässä vaiheessa tarkoituksenmukaiseksi.

(4a) Valiokunta ehdottaa eduskunnan hyväksyttäväksi lausuman, jonka mukaan: "Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen, jolla lainsäädäntöön palautetaan mahdollisuus kaasu- ja etanolikonversioiden muuntotukiin." (*Valiokunnan lausumaehdotus*)

(5) Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että eri tukimuotojen vaikutuksia vähäpäästöisempien ajoneuvojen yleistymiseen seurataan jatkossakin tiiviisti ja arvioidaan samalla mahdollisten uusien tukien tarvetta.

Lain voimaantulo

(6) Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esitys on alun perin tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2024. Koska komission ehdotusta uudistetusta de minimis -asetuksesta ei kuitenkaan ole vielä julkaistu, lain on saadun selvityksen mukaan tarpeen tulla voimaan jo 31.12.2023.

Ministeriön rooli lainsäätämiprozessissa

(7) Valiokunta kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön johdon vakavaa huomiota valiokunnan tiedonsaantioikeuteen ja ministeriön rooliin ja vastuisiin lainvalmistelusta vastaavana toimijana myös lainsäätämiprozessin eduskuntakäsittelyn aikana.

VALIOKUNNAN YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

Johtolause. Valiokunta on korjannut lain johtolausetta lakiteknisesti voimassa olevan lain 23 §:ään tehdyistä muutoksista johtuen.

2 §. Suhde muuhun lainsäädäntöön. Asiantuntijakuulemisessa on kiinnitetty huomiota siihen, että esityksessä ehdotetaan muutettavaksi voimassa olevassa laissa käytetty termi "oikeushenkilö

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

tai yksityinen elinkeinonharjoittaja" muotoon yritys. Muutosta on perusteltu asianmukaisesti esityksen säännöskohtaisissa perusteluissa.

Saadun selvityksen mukaan termillä "yritys" on kansallisessa oikeudessa jonkin verran EU-oikeudesta poikkeava merkityssisältö, eikä yrityksen käsite ole kansallisessa oikeudessa tavanomaisesti pitänyt sisällään esimerkiksi yhdistyksiä ja säätiöitä. Voimassa olevan lain mukainen oikeushenkilön käsite taas kattaa myös yhdistykset ja säätiöt. Ehdotetun 12 b §:n 1 ja 2 momentti sisältävät yleiset viittaukset yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiseen yritykseen, mutta vastaavia viittauksia yritys-termin osalta EU-lainsäädäntöön ei ole muualla lakiehdotuksessa. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan esityksellä ei ole tarkoitus muuttaa lain soveltamisalaa nykyisestä ja esityksessä on siten tarkoitettu EU-oikeudellista yrityksen käsitettä kansallisen käsitteen sijaan.

Valiokunta katsoo saamansa selvityksen perusteella, että soveltamisalan selventämiseksi lakitekstistä tulee käydä selkeästi ilmi, että kyseessä on EU-oikeudellinen yrityksen käsite, eikä suppeampi kansallinen käsite.

Valiokunta on edellä mainituilla perusteilla muuttanut pykälän 2 momenttia siten, että tuen myöntämisestä tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (*yleinen ryhmäpoikkeusasetus*) liitteen I artiklassa 1 tarkoitettulle yritykselle (*yritys*) säädetään lisäksi yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 (*de minimis -asetus*).

12 b §. Yritykselle myönnettävän tuen määrä. Valiokunta on muuttanut pykälän 1 momenttia vastaamaan edellä mainittua 2 §:n 2 momenttiin tehtyä muutosta siten, yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisen yrityksen sijasta säännöksessä viitataan yritykseen, jonka palveluksessa on yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen I mukaisesti määritettynä vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa, myönnettävän sähkökäyttöisen tai vetykäyttöisen ajoneuvon hankintatuen enimmäismäärä ei saa ylittää 60 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

Lisäksi valiokunta on muuttanut pykälän 2 momentin viittausta "yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaiseen yritykseen" vastaamaan 1 momenttiin tehtyä muutosta.

23 §. Voimaantulo. Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että ehdotetussa laissa ei ehdoteta muutoksia määräaikaisen hankinta- ja muuntotukilain voimassaoloaikaan. Voimassa oleva laki on voimassa 31.12.2026 saakka, ja lain mukaisia tukia on haettava viimeistään vuoden 2024 loppuun mennessä. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan lakia on kuitenkin tarpeen soveltaa monelta osin vielä vuoden 2026 jälkeen muun muassa myönnetyn tuen käytön valvonnan, palauttamisen, takaisinperinnän ja muutoksenhaun osalta.

Valiokunta on näin ollen tehnyt esityksen ulkopuolelta muutoksen määräaikaisen hankinta- ja muuntotukilain 23 §:n 1 momenttiin siten, että määräaikaisen lain voimassaoloaika pidennetään 31. päivään joulukuuta 2028 saakka.

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi täyssähköauton hankintatukia ja henkilöautojen muuntotukia koskevaa sääntelyä, koska mainittujen tukien hakuaika on päättynyt vuoden 2022 lopussa. Asiantuntijakuulemisessa on kuitenkin tuotu esille, että kyseisiä tukia koskeva sääntely ei ole merkityksellistä ainoastaan tuen hakemisen ja myöntämisen näkökulmasta, vaan laissa on huomioitava muun muassa myönnetyn tuen käytön valvonta, palauttaminen, takaisinperintä ja muutoksenhaku. Näin ollen valiokunta on täydentänyt pykälän 2 momenttia siten, että tätä lakia sovelletaan tämän lain nojalla myönnettyihin tukiin myös tämän lain voimassaolon päätyttyä.

Siirtymäsäännös. Valiokunta on saamansa selvityksen perusteella täydentänyt lain siirtymäsäännöksiä siten, että tämän lain voimaan tullessa myönnettyihin täyssähköautojen hankintatukiin ja henkilöautojen muuntotukiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Liikenne- ja viestintävaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 25/2023 vp sisältyvän lakiehdotuksen. (Valiokunnan muutosehdotukset)

Eduskunta hyväksyy yhden lausuman. (Valiokunnan lausumaehdotus)

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain (1289/2021) 3, 6 ja 7 §, 8 §:n 2 momentti, 9 §:n 2 momentti, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 3 momentti sekä 13, 16 ja 17 §, sellaisina kuin niistä ovat 3 ja 6 § osaksi laissa 986/2022,

muutetaan lain nimike, 1 §, 2 §:n 2 momentti, 2 luvun otsikko, 4 ja 5 §, 8 §:n 1 momentti, 12 §, 14 §:n 2 momentti, 18 **sekä 23** §, sellaisina kuin niistä ovat 1 **ja 23** § laissa 986/2022 sekä 4 ja 5 § osaksi laissa 986/2022, ja

lisätään 2 §:ään uusi 3 momentti sekä lakiin uusi 12 a ja 12 b § seuraavasti:

Laki

vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan määräaikaisesta tukemisesta

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään valtion talousarvion mukaisesta tuesta vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankintaa eli ostamista ja pitkäaikaisvuokrausta varten.

Tätä lakia sovelletaan:

- 1) sähkö-, kaasu- tai vetykäyttöisen pakettiauton hankintatukeen (*pakettiauton hankintatuki*), jota haetaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024;
- 2) sähkökäyttöisen kuorma-auton, sähkökäyttöisen perävaunun ja kaasu- tai vetykäyttöisen kuorma-auton hankintatukeen (*kuorma-auton hankintatuki*), jota haetaan viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2024.

2 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tuen myöntämisestä ~~yritykselle säädetään lisäksi~~ tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (*yleinen ryhmäpoikkeusasetus*) liitteen I artiklassa 1 tarkoitetulle yritykselle (*yritys*) säädetään lisäksi yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa ja Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1407/2013 (*de minimis* -asetus).

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei voida maksaa, jos Euroopan komissio on tehnyt Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun päätöksen tuen takaisinperimisestä ja sen nojalla tuen hakijalle on annettu eräiden valtion tukea koskevien Euroopan unionin säännösten soveltamisesta annetun lain (300/2001) 1 §:ssä tarkoitettu takaisinperinnän täytäntöönpanoa koskeva päätös, jota tuen hakija ei ole noudattanut.

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

2 luku

Ajoneuvon hankintatuki

4 §

Pakettiauton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Pakettiauton hankintatuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai yritykselle, joka ostaa tai sitoutuu vähintään kolmeksi vuodeksi vuokraamaan uuden ensirekisteröimättömän sähkö-, kaasu- tai vetykäyttöisen pakettiauton.

Hankintatuki voidaan myöntää, jos:

- 1) hankittavan pakettiauton ainoana käyttövoimana on sähkö tai vety tai niiden yhdistelmä taikka pääasiallisena käyttövoimana on kaasu;
- 2) hankittava ajoneuvo sitoudutaan ensirekisteröimään Suomeen;
- 3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään yhden vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen; ja
- 4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Hankintatuki voidaan myöntää yhden kalenterivuoden aikana luonnolliselle henkilölle yhden omaan käyttöön hankittavan tai pitkäaikaisvuokrattavan pakettiauton hankintaa varten ja yritykselle enintään yhteensä viiden pakettiauton hankintaa varten. Hankintatuki voidaan myöntää samaa pakettiautoa varten ainoastaan kerran.

Hankintatukea sellaisen pakettiauton hankintaan, jonka pääasiallisena käyttövoimana on kaasu, ei kuitenkaan myönnetä de minimis -asetuksen mukaisille maanteiden tavarakuljetuksia toisten lukuun suorittavalle yritykselle maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitetun pakettiauton hankintaan.

Edellä 4 momentissa säädetystä poiketen hankintatukea voidaan kuitenkin myöntää yritykselle tilanteissa, joissa **tosiasiallinen** tavarakuljetus on de minimis -asetuksen mukaisesti vain yksi osa palvelua. Tukea ei saa kuitenkaan käyttää maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitettujen ajoneuvojen hankintaan.

Hankintatukea ei myönnetä yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 2 artiklan 18 kohdassa tarkoitettuille yrityksille (*vaikeuksissa oleva yritys*). Hankintatuki voidaan myöntää vain, jos hankintaan ei ole myönnetty muuta avustusta valtion varoista.

5 §

Kuorma-auton hankintatuen myöntämisen edellytykset

Kuorma-auton hankintatuki voidaan myöntää sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai yritykselle, joka ostaa tai sitoutuu vähintään kolmeksi vuodeksi vuokraamaan uuden ensirekisteröimättömän sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun taikka kaasu- tai vetykäyttöisen kuorma-auton.

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

Hankintatuki voidaan myöntää sähkökäyttöisen kuorma-auton tai sähkökäyttöisen perävaunun taikka vetykäyttöisen kuorma-auton hankintaa varten, jos:

1) hankittavan kuorma-auton tai perävaunun ainoa käyttövoima on sähkö tai vety tai niiden yhdistelmä;

2) hankittava ajoneuvo sitoudutaan ensirekisteröimään Suomeen;

3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään yhden vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen; ja

4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä.

Hankintatuki voidaan myöntää kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintaa varten, jos:

1) hankittavan raskaan ajoneuvon pääasiallisena käyttövoimana on kaasu;

2) hankittava ajoneuvo ensirekisteröidään Suomeen;

3) hankittava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään yhden vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen tai pitkäaikaisvuokrattava ajoneuvo sitoudutaan pitämään tuen hakijan nimissä liikenneasioiden rekisterissä tai Ahvenanmaan ajoneuvorekisterissä vähintään kolmen vuoden ajan ensirekisteröinnin jälkeen;

4) valtion talousarviossa tuen maksamista varten varattua määrärahaa on käytettävissä; ja

5) kyseessä ei ole de minimis -asetuksen mukainen maanteiden tavarakuljetuksia toisten lukuun suorittava yritys, joka hankkii hakemuksen kohteena olevan kaasukäyttöisen kuorma-auton maanteiden tavarakuljetuksiin.

Edellä 3 momentin 5 kohdassa säädetystä poiketen hankintatukea voidaan kuitenkin myöntää yritykselle tilanteissa, joissa tavarakuljetus on de minimis -asetuksen mukaisesti vain yksi osa palvelua. Tukea ei saa kuitenkaan käyttää maanteiden tavarakuljetuksiin tarkoitettujen ajoneuvojen hankintaan.

Hankintatuki voidaan myöntää yhden kalenterivuoden aikana luonnolliselle henkilölle yhden omaan käyttöön hankittavan tai pitkäaikaisvuokrattavan kuorma-auton tai perävaunun hankintaa varten ja yritykselle enintään yhteensä viiden kuorma-auton tai perävaunun hankintaa varten. Hankintatukea voidaan myöntää samaa kuorma-autoa tai perävaunua varten ainoastaan kerran.

Hankintatukea ei myönnetä vaikeuksissa olevalle yritykselle. Hankintatuki voidaan myöntää vain, jos hankintaan ei ole myönnetty muuta avustusta valtion varoista.

3 luku

Tuen määrä

8 §

Sähkö- ja vetykäyttöisen pakettiauton hankintatuen määrä

Pakettiauton hankintatukea voidaan myöntää uuden sähköä, vetyä tai niiden yhdistelmää käyttövoimana käyttävän pakettiauton hankintaa varten:

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

1) 2 000 euroa, jos kyseessä on pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi ja joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla;

2) 4 000 euroa, jos kyseessä on pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi, joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, jonka kokonaismassa on yli 2 500 kilogrammaa ja jonka kokonaismassan ja omamassan välinen erotus (*kantavuus*) on vähintään 680 kilogrammaa ja jonka akseliväli on enintään 3,5 metriä;

3) 6 000 euroa, jos kyseessä on pakettiauto, joka merkitään liikenneasioiden rekisteriin pakettiautoksi, joka on varustettu kuljettajan istuimen lisäksi enintään tämän vieressä olevilla istuimilla tai niiden kiinnitykseen tarkoitetuilla laitteilla, jonka kokonaismassa on yli 2 500 kilogrammaa, jonka kantavuus on vähintään 680 kilogrammaa ja jonka akseliväli on yli 3,5 metriä.

12 §

Vetykäyttöisen kuorma-auton hankintatuen määrä

Kuorma-auton hankintatukea voidaan myöntää vetyä tai vedyn ja sähkön yhdistelmää käyttäen voimana käyttävän kuorma-auton hankintaa varten:

1) 6 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 3 501 kilogrammaa;

2) 12 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 6 000 kilogrammaa;

3) 18 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 16 000 kilogrammaa;

4) 25 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 26 000 kilogrammaa;

5) 40 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 18 000 kilogrammaa ja yhdistelmämassa vähintään 40 000 kilogrammaa tai ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 38 000 kilogrammaa;

6) 50 000 euroa, jos ajoneuvon suurin sallittu massa tieliikenteessä on vähintään 26 000 kilogrammaa ja yhdistelmämassa vähintään 60 000 kilogrammaa.

12 a §

Tukikelpoiset kustannukset

Tässä laissa *tukikelpoisilla kustannuksilla* tarkoitetaan yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen mukaisia ajoneuvon ostamisesta tai pitkäaikaisvuokraamisesta aiheutuvia ylimääräisiä kustannuksia.

Tukikelpoiset kustannukset lasketaan ajoneuvo ostettaessa vähentämällä hakemuksen kohteena olevan ajoneuvon hankkimisesta aiheutuvat investointikustannukset niistä investointikustannuksista, jotka olisivat aiheutuneet samaan luokkaan kuuluvan Euroopan unionin säännösten mukaisen ajoneuvon hankkimisesta ilman tukea.

Tukikelpoiset kustannukset lasketaan ajoneuvo pitkäaikaisvuokrattaessa vähentämällä hakemuksen kohteena olevan ajoneuvon **pitkäaikaisvuokrauksen** nettonykyarvo siitä nettonykyarvos-

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

ta, joka samaan luokkaan kuuluvan Euroopan unionin säännösten mukaisen ajoneuvon pitkäaikaisvuokrauksella olisi ollut ilman tukea. Pitkäaikaisvuokrattaessa tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa ei oteta huomioon ajoneuvon käyttökustannuksia.

12 b §

Yritykselle myönnettävän tuen määrä

Yritykselle, jonka palveluksessa on yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen I mukaisesti määritettynä vähemmän kuin 50 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa, myönnettävän sähkökäyttöisen tai vetykäyttöisen ajoneuvon hankintatuen enimmäismäärä ei saa ylittää 60 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

Yritykselle, jonka palveluksessa on yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen liitteen I mukaisesti määritettynä vähemmän kuin 250 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa, myönnettävän sähkökäyttöisen tai vetykäyttöisen ajoneuvon hankintatuen enimmäismäärä ei saa ylittää 50 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

Muulle kuin 1 tai 2 momentissa tarkoitettulle yritykselle myönnettävän sähkökäyttöisen tai vetykäyttöisen ajoneuvon hankintatuen enimmäismäärä ei saa ylittää 30 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

Yritykselle kaasukäyttöiseen paketti- tai kuorma-autoon myönnettävän hankintatuen enimmäismäärä ei saa ylittää 40 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Kaasukäyttöisen paketti- tai kuorma-auton tuen yritysکوhtainen kokonaismäärä ei saa de minimis -asetuksen mukaisesti olla yli 200 000 euroa minkään kolmen verovuoden aikana.

14 §

Pakettiauton ja kuorma-auton hankintatuen hakeminen

Hankintatukea koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava yksilöity suunnitelma tai kuvaus ajoneuvon hankinnasta tai pitkäaikaisvuokrauksesta. Jos tuen hakijana on yritys, hankintatukea koskevassa hakemuksessa on lisäksi annettava riittävä selvitys tuen hakijan saamasta muusta julkisesta tuesta tai avustuksesta sekä ilmoitettava tämän lain mukaan haettavan tuen määrä.

18 §

Tuen saajan ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä valtionavustuslain 14 §:ssä säädetään, tuen saajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle hankintatukea koskevaan tukipäätökseen vaikuttavasta olosuhteiden muutoksesta välittömästi tapahtuman jälkeen, kuitenkin viimeistään kahden kuukauden kuluessa tapahtumasta. Lisäksi tuen saajan on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle välittömästi, jos hankitun ajoneuvon pitkäaikaisvuokrasopimus päättyy ennen kolmen vuoden määräaikaan tai han-

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

kittu tai pitkäaikaisvuokrattu ajoneuvo poistetaan rekisteristä ennen kuin se on ollut tuen saajan nimissä rekisterissä säädetyn yhden vuoden ajan.

23 § (Uusi)

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022 ja on voimassa 31 päivään joulukuuta 2028.

Tällä lailla kumotaan sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta ja kaasukäyttöisen kuorma-auton hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- tai etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annettu laki (971/2017). Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Tätä lakia sovelletaan tämän lain nojalla myönnettyihin tukiin myös tämän lain voimaantulon päätyttyä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan hakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa myönnettyihin täyssähköautojen hankintatukiin ja henkilöautojen muuntotukiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Valiokunnan lausumaehdotukset

Eduskunta edellyttää, että hallitus tuo eduskunnalle esityksen, jolla lainsäädäntöön palautetaan mahdollisuus kaasu- ja etanolikonversioiden muuntotukiin.

Valiokunnan mietintö LiVM 3/2023 vp

Helsingissä 7.11.2023

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Jouni Ovaska kesk
varapuheenjohtaja Timo Furuholm vas
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Marko Asell sd
jäsen Heikki Autto kok
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Petri Huru ps
jäsen Aleks Jäntti kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Mats Löfström r
jäsen Anna-Kristiina Mikkonen sd
jäsen Jani Mäkelä ps
jäsen Pinja Perholehto sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula